

Onderwerp

Minimabeleid en schuldhulpverlening

Contactpersoon : M. Jansma
Programma : 6. Sociaal domein
Portefeuillehouder : A. Logemann

Datum B&W : 23 februari 2021
Datum Raad : 23 maart 2021
Openbaar : ja

Aan de Raad**Aanleiding**

De notitie Minimabeleid en het beleidsplan schulddienstverlening lopen af. Deze documenten worden vervangen door bijgevoegd Beleidskader minima en schuldhulpverlening 2021-2024 van de gemeente Rheden, waarvan wij u willen voorstellen het op onze gemeente van toepassing te verklaren. In het kader van onze samenwerkingsafspraken Sociaal domein met Rheden nemen wij het beleid van deze gemeente over voor zover dit direct de uitvoering aangaat. Ook willen we uw raad kennis laten nemen van het Landelijk Convenant Vroegsignalering schulden, dat ons college onlangs heeft afgesloten. Als uitwerking van het Beleidskader stellen wij uw raad voor, een verordening Schuldhulpverlening vast te stellen, waarin de beslistermijn op aanvragen schuldhulp wordt geregeld.

Gevraagde beslissing

1. Instemmen met het beleidskader 'Iedereen doet mee!'. Beleidskader minima en schuldhulpverlening 2021-2024.
2. Kennisnemen van het Convenant Vroegsignalering gemeente Rozendaal
3. Vaststellen: de Verordening beslistermijn schuldhulpverlening gemeente Rozendaal 2021

Wat willen we bereiken?

Het hoofddoel van het Beleidskader minima en schuldhulpverlening is, alle inwoners in staat stellen om mee te doen in de samenleving. Ook de inwoners met financiële zorgen die schulden hebben of een inkomen onder de 120% van het sociale minimum (de bijstandsnorm) en die voor meedoen zelf onvoldoende financiële mogelijkheden vinden.

Met voorliggend voorstel willen wij het minima- en schuldhulpverleningsbeleid actualiseren. Het Beleidskader is bijgevoegd als bijlage 1. Dit beleidskader rust op vijf pijlers: preventie, vroegsignalering, kinderarmoede, schulden oplossen en laagdrempelige toegankelijkheid. Het bevat feiten over armoede in de gemeente Rheden. Bijlage 2 bevat informatie over aantallen in de gemeente Rozendaal. Het convenant Vroegsignalering, bijgevoegd in bijlage 3, vormt een vervolg op een in 2019 afgesloten convenant Vroegsignalering Rheden-Rozendaal.

Argumenten**1. Belang van een integrale nota minimabeleid en schuldhulpverlening**

Bij minimabeleid en schuldhulpverlening is er sprake van een grote overlap tussen de doelgroepen. Ook al is er geen sprake van een laag inkomen, het hebben van problematische schulden betekent vrijwel altijd dat een huishouden niet meer in staat is de noodzakelijke uitgaven te doen. Schulden leiden dus vrijwel altijd tot armoede. Daarnaast lopen mensen met een laag inkomen meer risico op schuldenproblematiek. Een integrale aanpak ligt dus voor de hand.

2. Wettelijk kader*Ad 1) Beleidskader*

Het is wettelijk verplicht elke vier jaar een beleidskader schuldhulpverlening vast te stellen (art 2 Wet gemeentelijke schuldhulpverlening, Wgs). Minimabeleid, een niet in de wet geregelde inkomensondersteunende voorziening, krijgt mede vorm door gebruik te maken van de autonome raadsbevoegdheid tot het vaststellen van een verordening (art 149 Gemeentewet).

Ad 2) Convenant vroegsignalering

Vroegsignalering van schulden is vanaf 2021 verplicht op grond van de Wgs. Gemeenten moeten op ieder signaal van betalingsachterstanden een actief aanbod doen om inwoners te helpen. Overigens geldt deze verplichting pas nadat de vaste-lastenpartners die het Convenant hebben ondertekend, hun eigen incassotraject hebben gevolgd. De vorm van dit aanbod is niet nauw omschreven: dit kan ook in de vorm van een mail of een brief.

Ad 3) Verordening

Op grond van een wijziging in de Wgs moeten gemeenten vanaf 2021 in een verordening een termijn opnemen waarbinnen zij na het eerste gesprek over de hulpvraag moeten besluiten of iemand voor een schuldenregeling in aanmerking komt. Volgens de Algemene wet bestuursrecht is de maximale beschikkingstermijn acht weken. Deze termijn wordt opgenomen in bijgevoegde verordening.

Kanttekeningen

Risico van onrechtmatigheid

Niet vaststellen van de verordening betekent, dat de gemeente Rheden geen besluiten kan nemen over aanvragen voor schuldhulpverlening van inwoners van Rozendaal. Een verordening van de gemeente Rheden biedt hiervoor geen juridische basis.

Toename aanvragen

Bij de uitvoering van het inkomensondersteunende beleid zijn wij voor een deel afhankelijk van de trends en ontwikkelingen die op ons afkomen. Als gevolg van Covid-19 verwacht de gemeente Rheden bijvoorbeeld een toename van 30% bij schuldhulpverlening. Dit zal ook doorwerken voor onze gemeente.

Wat gaan we daarvoor doen?

a) Planning

De verordening wordt gepubliceerd en de gemeente Rheden wordt geïnformeerd dat hij ook in onze gemeente is vastgesteld. In Rheden wordt hij naar verwachting op 23 februari 2021 vastgesteld.

b) Evaluatie

Het beleid wordt elke twee jaar geëvalueerd door de gemeente Rheden. In 2021 worden er twee nulmetingen uitgevoerd: 1. naar de uitstroom uit schuldhulptrajecten; 2. naar de bekendheid van ondersteuningsmogelijkheden op het gebied van minimabeleid en schuldhulpverlening.

Binnen de vijf pijlers zijn de volgende ambities geformuleerd, die tweejaarlijks worden gemonitord en teruggekoppeld aan de gemeenteraad:

- Preventie: onze inwoners zijn in staat zelf (met hulp) hun financiële situatie op orde te houden door stabiele inkomsten en overzicht op de administratie.
- Vroegsignalering: de gemiddelde schuld van inwoners die een schuldentraject starten, daalt van ca. € 43.000,- in 2019 naar € 38.000,- in 2024 doordat wij er eerder bij zijn.

@ Dit is een doelstelling van de gemeente Rheden. Voor Rozendaal is deze niet bruikbaar aangezien er nu geen inwoners bekend zijn met een schuldhulpverleningstraject.

- Kinderarmoede: In 2024 is het gebruik van het Kindpakket gestegen van 75% in 2019 naar 85% in 2024.

@ Ook hier geldt, dat er vanwege de zeer geringe aantallen statistisch geen goede uitspraken te doen zijn voor onze gemeente.

➤ Schulden oplossen: De hulpverlening leidt tot 80% succesvolle uitstroom uit formele schuldhelptrajecten (0-meting in 2021)

@ Ook de uitstroom voor Rozendaal wordt gemonitord.

➤ Laagdrempelige toegankelijkheid: Inwoners zijn bekend met alle ondersteuningsmogelijkheden en beoordelen deze met een 7 (0-meting in 2021)

@ Wij nemen contact op met Rheden om de communicatie ook te richten op onze inwoners.

c) Participatie en communicatie

Ad 2) Convenant Vroegsignalering

Onze signaalpartners, zoals Vitens en Menzis, krijgen een uitnodiging om het nieuwe convenant te tekenen. Hierbij trekken we waar mogelijk met Rheden op, deels betreft het dezelfde partners. En we laten onze inwoners weten dat in bepaalde situaties signalen over betalingsachterstanden op vaste lasten gedeeld kunnen worden en dat de gemeente Rheden namens onze gemeente dan hulp aanbiedt en in welke vorm. Dit gebeurt via 'In de Roos' en de website.

d) Publicatie verplicht?

De verordening dient te worden gepubliceerd. Dit gebeurt via het Gemeenteblad en in 'In de Roos'.

Wat mag het kosten?

Gezien het zeer kleine aantal cliënten schuldhelpverlening wordt verwacht dat de meerkosten van de vroegsignalering mee zullen vallen. Vanuit het Rijk komen hiervoor ook geen aanvullende middelen mee. De verwachting is, dat meer inzet op vroegsignalering op den duur zal leiden tot minder schuldhelptrajecten.

Over de uitvoeringskosten bij vroegsignalering (personele inzet) worden aanvullend afspraken gemaakt met Rheden. Over de financiering van schuldhelpverleningstrajecten zijn afspraken gemaakt. Maar bij het 'vroeg erop af gaan' gaat het om een andere vorm van dienstverlening. De uitgaven aan schuldhelpverlening en minimabeleid nemen wellicht toe door betere communicatie en autonome ontwikkelingen zoals de naweeën van de Covid-19 maatregelen. Maar ook dan gaat het in onze gemeente om kleine aantallen.

Burgemeester en wethouders van Rozendaal,

Boele Boelens,
Secretaris

Ester Weststeijn,
Burgemeester

Bijlagen:

1. 'Iedereen doet mee' Beleidskader minima en schuldhelpverlening 2021- 2024
2. Overzicht met aantallen inwoners 2020 met inkomen tot en met 150% sociaal minimum gemeente Rozendaal
3. Landelijk Convenant Vroegsignalering: ter kennisname